

REGU § 35   Avsiktsförklaring Elflyg Gotland

Ärendenummer: RS 2024/1119

Regionalt utvecklingsutskotts förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att Region Gotland ska teckna avsiktsförklaringar om fördjupat samarbete med företagen Heart Aerospace och Elfly AS.

Sammanfattning

I genomförandeprogram för klimat, miljö och energi 2022-2027, fastställd av regionfullmäktige 2022-06-20, § 103, finns målet att minst en operatör flyger kommersiellt med elflyg till och från Gotland. En grundförutsättning för tillskapande av en kommersiell elflygslinje på Visby Airport är att det ska finnas flygplan. Det finns dock ingen garanti för att de elflygplan som idag är under utveckling i Norden också kommer att flyga här. För att försöka påverka utfallet och säkra att det kommer att finnas plan också i Östersjöområdet kan Region Gotland välja att teckna avsiktsförklaringar om fördjupat samarbete med aktuella tillverkare.

Två företag som idag arbetar med att utveckla elflyg är svenska Heart Aerospace och norska Elfly AS. Både Elfly AS och Heart Aerospace har tecknat avsiktsförklaringar/samförståndsavtal med andra aktörer idag, exempelvis med kommuner och flygbolag.

Att teckna avsiktsförklaringar med elflygplanstillverkare i syfte att samverka för utvecklingen av hållbart flyg till och från Gotland bedöms rymmas inom den kommunala kompetensen. Avsiktsförklaringarna skulle inte förbinda Region Gotland till några ekonomiska transaktioner, nu eller framöver. Däremot skulle Region Gotland förbinda sig till ett fördjupat samarbete med respektive tillverkare. En uppskattning är att det För Region Gotlands del skulle kunna handla om cirka två möten per år med respektive tillverkare, som Region Gotland behöver kompetenssätta på rätt nivå i organisationen, ägna tid åt att förbereda och där Region Gotland i de fall det blir aktuellt behöver stå för sina egna resekostnader.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det vore i linje med Region Gotlands ambition att verka för en kommersiell elflygslinje att teckna avsiktsförklaringar med Heart Aerospace och Elfly AS. De avsiktsförklaringar de tecknat med andra parter sedan tidigare kan ligga till grund för hur en avsiktsförklaring med Region Gotland skulle kunna se ut, men omarbetas till en gotländsk kontext.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att regionstyrelsen ska besluta om att teckna avsiktsförklaringar med Heart Aerospace och Elfly AS, under förutsättning att det inte finns förväntningar om några ekonomiska transaktioner mellan parterna nu eller i framtiden. Åtagandet i tid för Region

Gotlands del ska genomföras inom ramen för befintlig organisation. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regiondirektören ska uppdras teckna avsiktsförklaringarna när utkast finns framtagna.

Bedömning

I genomförandeprogram för klimat, miljö och energi 2022-2027, fastställd av regionfullmäktige 2022-06-20, § 103, finns målet att minst en operatör flyger kommersiellt med elflyg till och från Gotland. En kommersiell elflygslinje till och från Gotland kan i sin tur bidra till att uppnå följande mål i genomförandeprogram för klimat, miljö och energi respektive genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation, fastställd av regionfullmäktige 2022-06-20, § 102:

- Växthusgasutsläppen från transporter på Gotland har minskat med minst 70 procent jämfört med 2010 års nivå.
- Gotlands attraktionskraft är stärkt.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det vore i linje med Region Gotlands ambition att verka för en kommersiell elflygslinje att teckna avsiktsförklaringar med Heart Aerospace och Elfly AS. Dessa tillverkare har sedan tidigare tecknat avsiktsförklaringar med andra regioner. Dessa sedan tidigare tecknade avsiktsförklaringar kan ligga till grund för hur en avsiktsförklaring med Region Gotland skulle kunna se ut, men omarbetas till en gotländsk kontext.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det är viktigt att Region Gotland vid ett eventuellt avtalstecknande är dedikerad och rustad att möta upp de långsiktiga åtagandena, som det är att teckna dessa avsiktsförklaringar. Uppskattningen att det för Region Gotlands räkning kan röra sig om cirka två möten per år och tillverkare, leder till att regionstyrelseförvaltningen bedömer att möten och förberedelser kan hanteras inom ordinarie verksamhet.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer även att det ska framgå att det inte finns någon förväntan att Region Gotland ska gå in med ekonomiska transaktioner nu eller i framtiden.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att regionstyrelsen ska besluta om att teckna avsiktsförklaringar med Heart Aerospace och Elfly AS, under förutsättning att det inte finns förväntningar om några ekonomiska transaktioner mellan parterna nu eller i framtiden. Åtagandet i tid för Region Gotlands del ska genomföras inom ramen för befintlig organisation. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regiondirektören ska uppdras teckna avsiktsförklaringarna när utkast finns framtagna.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att teckna avsiktsförklaringar med elflygplanstillverkare i syfte att samverka för utvecklingen av hållbart flyg till och från Gotland skulle rymmas inom den kommunala kompetensen. Det finns inga juridiska hinder att teckna denna typ av avtal om Region Gotland gör det med alla aktörer som är intresserade.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att teckna avsiktsförklaringar om fördjupat samarbete inte skulle förbinda Region Gotland till några ekonomiska transaktioner och att åtagandet i arbetstid skulle vara hanterbart inom ordinarie verksamhet.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att det ur ett barnperspektiv är mycket viktigt att hitta nya vägar att arbeta för klimatvänliga transportlösningar. Arbetet för en hållbar tillgänglighet till och från Gotland är en viktig framtidsfråga.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att elflyg både skulle kunna bidra till att knyta ihop Gotland med fastlandet och till att knyta ihop Gotland som region.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att elflyget är en mycket intressant lösning ur ett klimatperspektiv för Gotland som är beroende av flyget.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att den andra beslutspunkten styrks samt att den första beslutspunkten omformuleras enligt följande:

- Regionstyrelsen beslutar att Region Gotland ska teckna avsiktsförklaringar om fördjupat samarbete med företagen Heart Aerospace och Elfly AS.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse, Avsiktsförklaring Elflyg daterad 2024-04-16